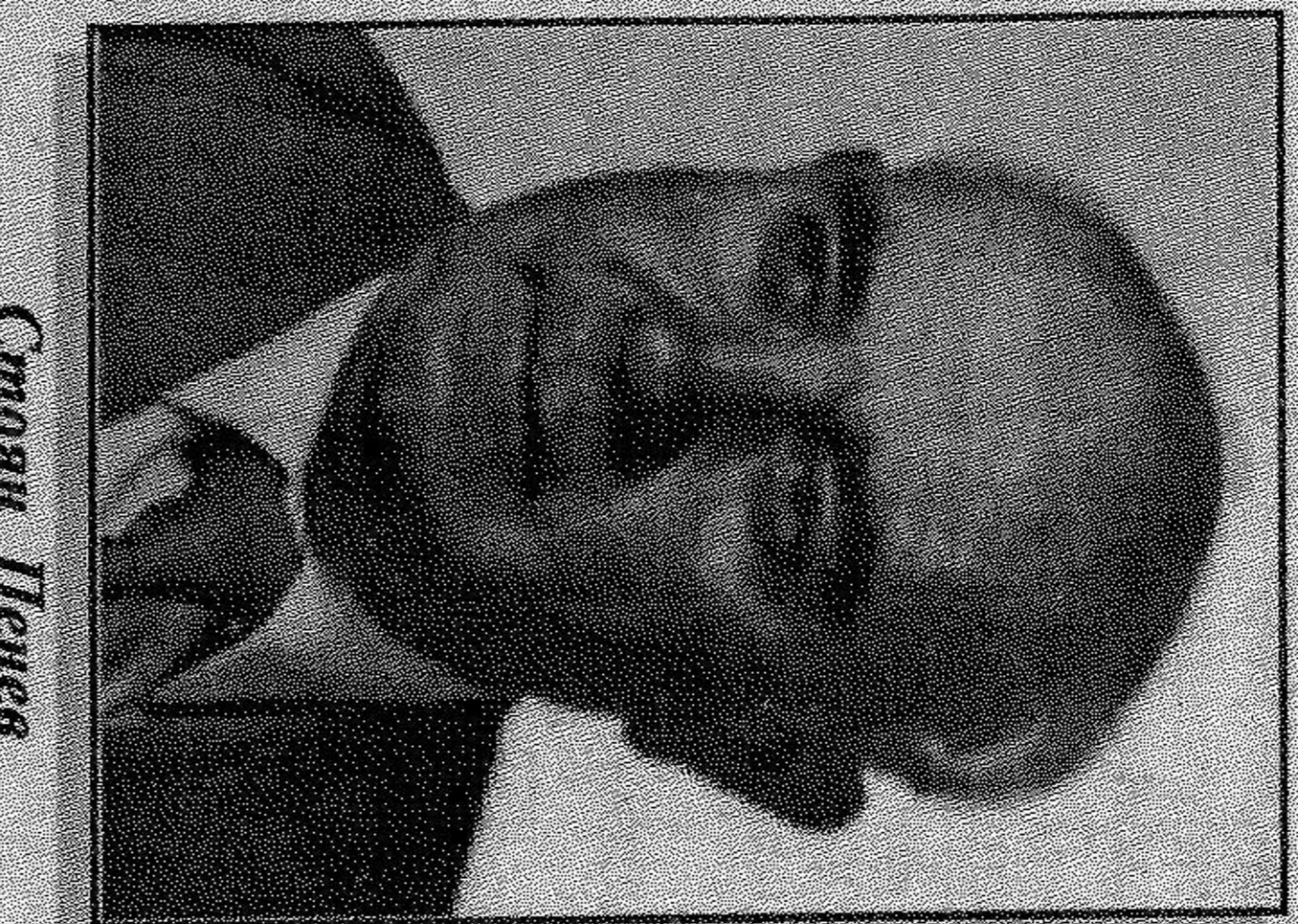

650 ГОДИНИ ПЪРВОМАЙЦИ

5 юни 1997 г.

През миналото - поглед в бъдещето

Стоян Пенев

В 1300-годишната история на българската държава се вместилият и създаването на село Сергювец, днес неразделна част от с. Първомайци. Тук през 1347 година българският цар Иван Александър подписва Мрачка-та грамота (Хрисовул, повеља, указ), чрез която дарява земи на манастира "Св. Никола Мрачки" - в Радомирска-ката покрайнина. Жителите му изживяват тежките години на османското робство и активно участват в борбата за свобода и независима българска църква. През първата половина на 19 век възникват много килийни училища в селата Сергювец и Темниско.

Особено след откриването на първото българско взаимно училище през 1835 г. в Габрово този стремеж се ускорява. Със средства, дарени от Хилендарския иеромонах хаджи Викентий, в с. Сергювец през 1843 г. се построява и открива първото светско училище. Такова се открива и в Темниско през 1846 година.

Годините на робство, тежкото икономическо положение на населението, войните, водени между Русия и Турция, събужда чувство на национална гордост и народът ни все по-често се обръща на изток с надежда за спасение и независимост. Руско-турската война от 1877/78 г. слага край на робството. В Българското опълчение участват 4 души от Сергювец - Димитър Йорданов, Кочо Станев, Митро Колев и Нелю Иванов.

Годините след освобождението са подем в развитието на селото. През 1887 г. в Сергювец се построява струга - масивна, с 4 класни стаи, в които се обучава над 100 деца. Такава се изгражда и в с. Темниско - 1892 г. През 1893 г. се създава читалище в Сергювец, което носи името на Иван Вазов. Такова възниква и в Темниско през 1909 г., а през 1965 г. се построява и открива новата читалищна струга в центъра на новото обединено селище - село Първомайци.

Наред с изграждането на училища и възникването на читалищата се изграждат и християнските храмове в двете села - през 1892 г. "Св. Спас" в Сергювец и "Вознесение Господне" в Темниско - 1882 г. Християнските храмове стават притегателна сила и съдействат за формирането на личностни качества - като милосърдие, дарителство, търпение, смиренност и други човешки добродетели.

Стопанският живот на населението на селата Сергювец и Темниско се нарушава от Балканската и Междусъюзническата войни, Първата и Втората световни войни, в които населението на Първомайци дава 104 свилни жертви.

В знак на признателност населението на Сергювец издава паметник през 1919 г., като вписва имената на своите герои. През 1993 г. под ръководството на кметството в центъра на селището е издигнат паметник на загиналите за обединението, независимостта и държавният суверенитет на България, където са вписани имената на всички жители на Първомайци, загинали във войните.

Периодите между войните се характеризират с нов подем. През 1921 г. в Сергювец се открива I-ви прогимназиален клас. В новосъздадената прогимназия се обучават деца и от други населени места включително и от Темниско. Занятията се водят в стругата на бившето кметство и в частни струги до 1937 г., когато се прави пристройка към настоящото училище и през учебната 1937/38 г. началното училище и прогимназията се обединяват в едно учебно заведение с директор Никола Георгиев, а училището носи името "Хаджи Викентий".

Обединяването на началния и прогимназиалния курс става и в с. Темниско през учебната 1923/24 г., а през 1930 г. е изградена пристройка за прогимназиален курс. От 1938 г. училището носи името "Елгин Петин". Периодът 1944-89 г. се характеризира с огромно строителство. През април 1955 г. бившите две села Сергювец и Темниско се обединяват в едно под наименованието село Първомайци. От 1959 год. село Първомайци е съставно селище на Община с. Помпикрайище, а от 1969 год. преминава административно към Община Горна Орховица.

Тези години в селото ни се изграждат струги - търговска, читалищна, здравен дом, детска градина, междучилищен център, 2 кооперативни стола за обществено хранене, физкултурен салон със санитарно хигиенен възел и парно отопление на училище "Х. Викентий", триетажна пристройка към ОУ "Елгин Петин" и парно отопление.

През 1993 бе изградена твърда пешеходна пътека над р. Янтра, паметник на загиналите във войните за обединяването и независимостта на България жители на село Първомайци. Обособи се и се оформи центриралният площад с решение на Общинския съвет Горна Орховица ще се именува площад "Съединение" - символ на единството между бившите две села Сергювец и Темниско.

В селището ни функционираат две - ЗПК "Прогрес" и "Демокрация", които предимно отглеждат зърнено-житини и зърнено-фуражни култури, слънчоглед, люцерна. Притежават около 400 джа овощна градина. Функционират още ПК "Съгласие" и Опитно поле за трунтов контрол и пощенска станция, която обслужва изцяло населението, което наброява около 3 600 жители.

С чувство на благодарност се отнасям към всички свои съграждани, които в тези трудни години се отзовават с разбиране и оказват необходимата помощ на кметството при решаване на неговите проблеми.

Благодаря на спонсорите, с помощта на които стана организирането на 650-годишния юбилей на село Първомайци: КСТ "Янтра", "Металснаб", Ф "Наслав" с президент Нелю Славчев, Димитър Стоев - "Даница", "Техноресурс", "Захарни заводи" АД, ЗПК "Прогрес", ПК "Съгласие", на ЕТ "Рагина" с президент инж. Кирилов, ЕТ Митка Кудларова и Надежда Пумова, Росен Михнев, на Общината, с помощта на която в чест на юбилея ще бъде изградено осветлението на площада и отпуснатата сума от 150 хил. лв. за културно-просветните прояви, на ръководството на ВНОВУ "Васил Левски", които ще вземат участие в заключителния етап на празненствата и на всички наши съграждани, участвали в подготовката и подпомогнали организационния комитет за 650-годишния юбилей на Първомайци.

ДА НИ Е ЧЕСТИТ

650-ГОДИШНИЯТ ЮБИЛЕЙ!

Стоян ПЕНЕВ

Кмет и председател на Организационния комитет

БЪДЕТЕ ЧЕСТИТИ,

ПЪРВОМАЙЦИ! УВАЖАЕМИ ЖИТЕЛИ НА ПРЕКРАСНОТО СЕЛО ПЪРВОМАЙЦИ,

Приемете сърдечните ни поздравления и искрените благодарения по повод на 650-годишнината на нашия -голямото село в Горнооряховска община.

В тези празнични дни заедно с всички първомайци ние с гордост и с единената признателност се връщаме към средата на чепринадесетото столетие, когато е изписан първият документ, свидетелстващ за съществуването на селището Сергювец.

Обединени през 1955 г. Сергювец и Темниско до днес майно увековечават и унаследяват славните традиции на предците си.

Жителите на днешното село Първомайци имат правното основание да се чувстват горди както с пребогатото си културно-историческо наследство, така и с уважението, та-

ка и със стореното през последните години.

На всички трудови хора, на работещите в държавните, частните и общинските фирми, на занаятчешките фирми, на занаятчиите и животновъдите, на учителите и читалищните деятели, на децата и на техните родители - благодарим за работливия дух, за предприемчивостта и за изключителното трудолюбие.

Бъдете честити, първомайци, и нека сторен и благодарен да е трудът Ви за бъдещето в родния ни град!

ЧЕСТИТ ПРАЗНИК!

Никола КОЛЕВ
Кмет на Общината

УВАЖАЕМИ ЖИТЕЛИ НА ПЪРВОМАЙЦИ,

От името на Общински съвет - Горна Орховица Ви честитя 650-годишния юбилей.

Най-голямото село в общината заслужава достойно място в нашето общество и настояще - със своите работници и приватни жители, с поминка и селското стопанство, с традициите в развитието и хуморист-

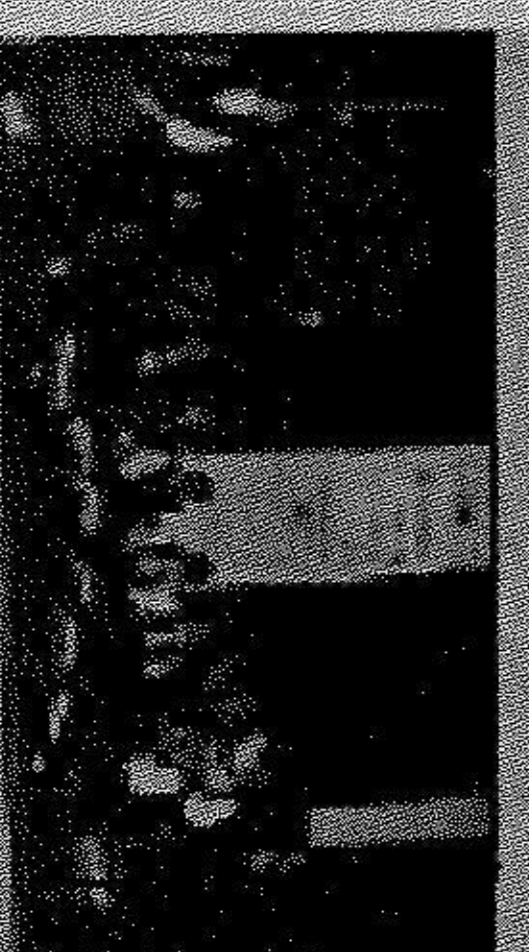
вената самоделиност, с разбирателството между кварталите Темниско и Сергювец.

Пожелвам Ви за бъдеще още по-големи успехи и съпричастност в обществено-икономическия живот на общината.

ЧЕСТИТ ПРАЗНИК!
Антон ПАРИЧЕВ
Председател на ОбС-Г. Орховица

ХРОНОЛОГИЯ

стр. 2

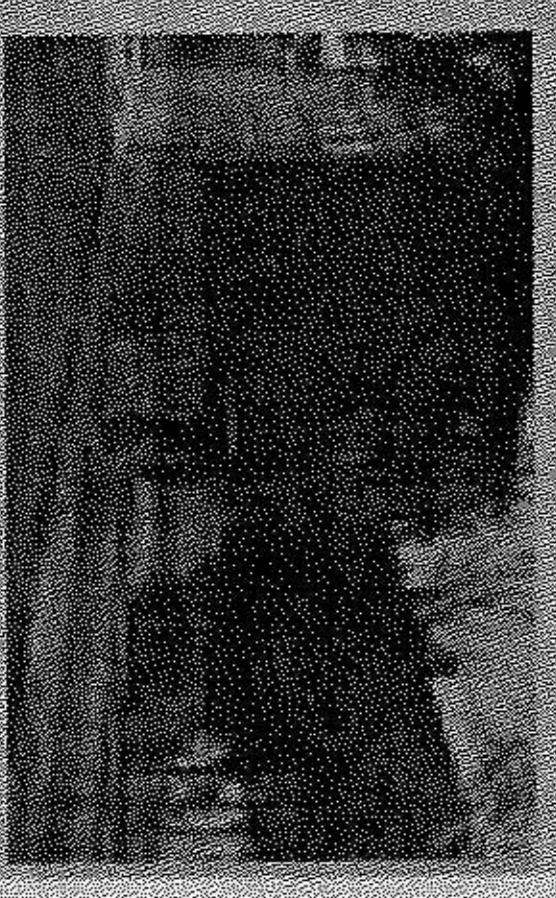

СВЕТЛИНИКА НА ДУХА

стр. 2

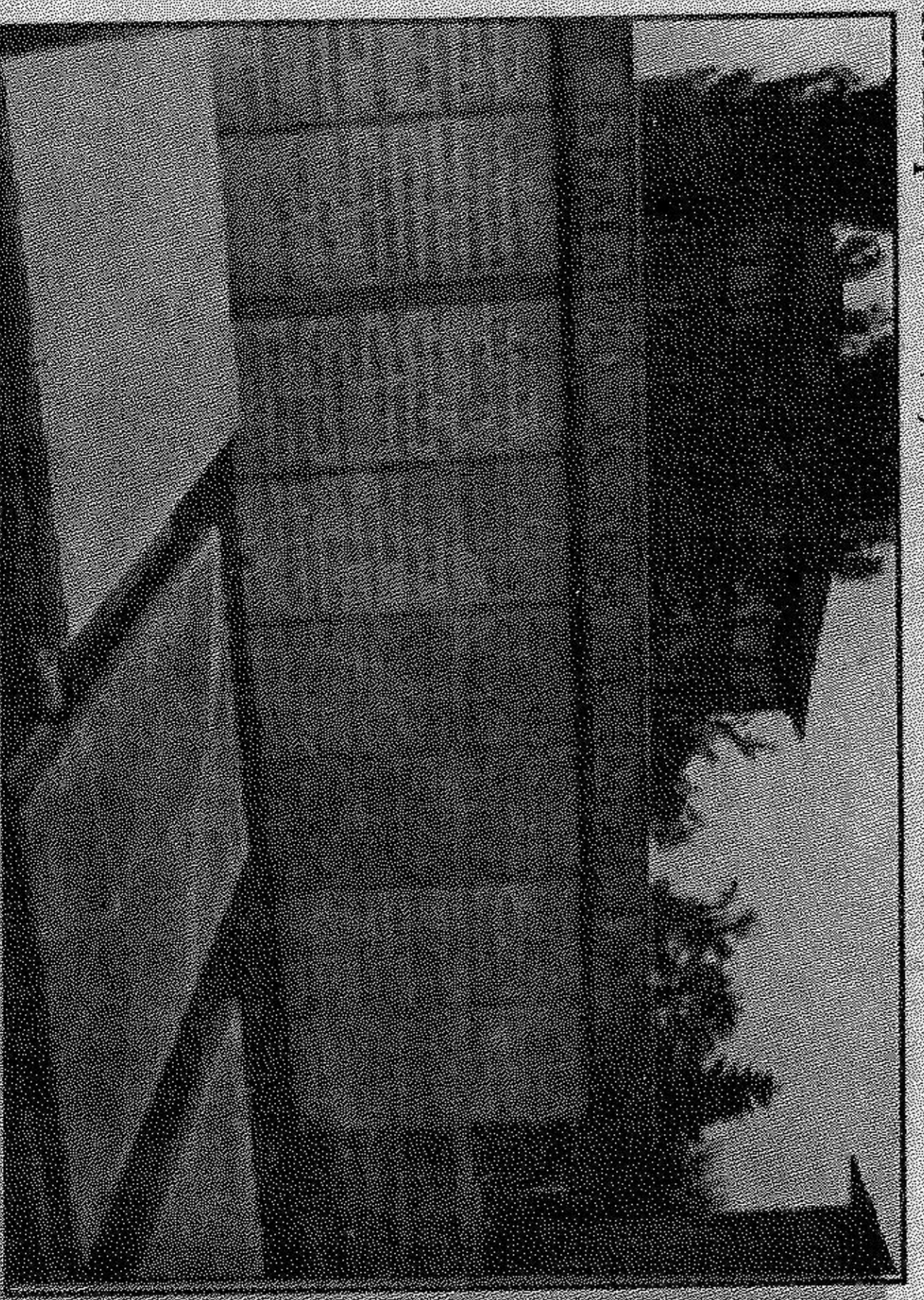
ОГНИЩЕ НА ПРОСВЕТАТА

стр. 3

МАМА НАСТАВНИЦЕ ВЪЗ ГИНАЛО

стр. 3

Първомайчани тачат паметта на героите си